

КОНСТАНТИН КОНСТАНТИНОВ ПЪТЪОМ

chitanka.info

Лазур и злато: гигантски медальон от син емайл във филигранна рамка. Надлъж по кея грамадни купчини портокали като наниз около шията на морето. И тая ослепителна сребърна завеса на слънцето, над розовата усмивка на мозайката. И това пърхане на хиляди криле и потайният мълвеж на гълъбите от площада. И тоя мирис на лагуната, едва доловим, тръпчив и сладен, като хапеца целувка...

Някакъв тържествен празник грее там горе и слиза като лъчезарен дъжд в тая априлска пладня над Венеция. Скитам по каменните плочи, опръскани като с кръв от гъстия сок на сангвините, тясната уличка изведнъж се разтваря и нозете ми за пръв път досягат свещената земя на пиацата.

Тихо и светло. При ъгъла млада англичанка усърдно рисува с акварел колонадата. На две крачки баща ѝ пуши лулата си и прелистя бедекера. В дъното огромни витрини излагат снежни планини от дантели и розова пяна от камеи, корал и кристали. Обвити в черни шалове, със смолисти коси и мъх над устните, бързат гондолиерските жени, понесли обяд на своите съпрузи до кея. Денят влече неусетно своята равна, люспеста снага. Но въздухът е наситен със сладка тлен и наоколо се носи тръпката на хиляди живели тук живота... Ето там, окръжен от придворни, войска и народа на републиката, с царствен жест е замахвал ръка и хвърлял своя пръстен Дожът, пръстена за обручение на Венеция с морето... Ето — тук, на оня кей, са чакали, с хоръгви, знамена и фанфари, да се появят в пределната черта на Адриатика тримачтовите галери, натоварени с плячка из знайни и незнайни страни: абанос и тигрови кожи, слонова кост и злато, маргарит и амбра. Ето, тук са кълтели железните стъпки на трагичния Мавър. А там отвъд са куршумените тъмници, които се разтопиха от огненото сърце на великия световен любовник...

Вечерта е тиха и нежна като усмивка. В малките улички пада здрач. Но Canale Grande блести под сетните лъчи. Над натежалите води се ронят едри напевни капки: камбаните на всички църкви се зовят една друга. Над всички гърми „Santa Maria de la Salute“, сякаш целият камен народ от нейния покрив е оживял и пее съзвучно.

Гондолата безшумно се плъзга по гъстите води. От двете страни — мълчаливи, заключени дворци, със стъпала до водата, със светли вътрешни дворове, дето зеленейт чимшири и пинии. Ето Rialto, с опустелия пазар и моста, под който минаваме и който ни покрива с

мрачина и хлад. Прекосяваме за парахода по напречен канал. Безлюдно, тихо, сънно. Синкави прозирни завеси се спускат от небето. Веслата меко пляска и гондолата се плъзга — сама призрак между тия призраци. Гледам на дъното скъдния скитнишки багаж и мисля: още един празник по-малко — но все пак благодаря ти за днешния ден, многолик и милосърден живот!

Изведнъж нов, тесен канал се откри напреде, цял в сянка и мълчание. В дъното кичури цъфнал жасмин прехвърляха ниския зид. Един сив тежък дворец със стар герб на фасадата и тежки траурни драперии на портала се вдигаше на ъгъла. Глухи, плесенявали стени, спуснати жалузи — целият дом лъхаше строга и няма скръб. Само един прозорец бе разтворен и пиеше умиращото слънце. И на тоя прозорец, цяла в черно, излязла сякаш от някое платно на Гвидо Рени, стоеше жена с матово лице, златисти коси и дълги сиви очи, каквито имат жените на Далмация. Тия прекрасни, огромни очи, извърнати към гондолата, която приближаваше и която щеше да отmine, гледаха с някаква горестна, страстна, хипнотизираща сила.

Смътна тревога пролази в сърцето ми. Сякаш далеч-далеч, през векове и пространства, някой сънно ме бе позовал и чакаше отговор.

Сякаш някакъв съдбовен час бе настъпил — единствен час през целия земен живот — и сега неусетно и завинаги се изплъзваше. Аз познавах това лице, аз помнех тия очи! Аз ги бях виждал вече в някакъв друг свят, който бе истинският — и сега ние отново се срещнахме. Но, закован на скамейката, не можах да мръдна, нито да продумам. А гондолата отминаваше край мокрите стени, бледото строго лице се навеждаше с гримаса на трепетно очакване и мъка. Над тежкия корниз се изрязваше в златен ореол приведената глава като древна статуя, изваяна в стената.

Коя бе тя? Познала ли бе и тя неизвестния, или тъжеше за някого, или гореше от неясен копнеж в тоя син час на априлския ден? Не е ли все едно!

Тя беше оная, за която се скърби и крее, тя беше оная, която цял живот очакваме. Тя бе „минуващата“ жена, за която Бодлер въздишаше: „О, ти, която бих обичал, о, ти, която знаеше това!“

Гондолата се плъзна край ясиновия храст. Едва сега се опомних, откърших голяма цветна вейка и я хвърлих към прозореца. Като малко бяло знаме клончето се изви над водата, падна и се залюля

по вълните. Като малко черно знаме от разтворения прозорец се развя траурна кърпичка.

— Хо-хо-хо-о! — викна гърлено гондолиерът. Един миг, и всичко се скри. Напред лъщеше вечерното море и параходът даваше първия сигнал.

То беше отдавна. Преди десет, преди двадесет години... Беше пролетна сутрин, беше бистра априлска вечер. Беше младостта.

Сега есенният дъжд трака по дъските на дебаркадера и от канала лъха влага и хлад. Вечерта е гъста и в мрака висят гирлянди лампи — брилянтен наниз върху черната кадифена дреха на Венеция.

Отсреща, сред лагуната, голяма осветена гондола звънти от музика. Тракат кастанети, дрънчи дайре, сладен продран глас извива: „О, Marie, о, Marie!“ Наоколо мърдат други гондоли, люшкат се пъстри светлини.

Една моторна лодка бързо минава, запътена към Лидо. В осветената кабина влюбена двойка се прегръща.

Аз чакам параходчето за гарата. Аз съм отново пътник в този град на любовта и спомените, но моите стъпки не будят тук ехото на никаква радост. Аз дойдох само на една малка панихида за единствената, несбъдната любов.

Параходчето спира до дебаркадера. Качваме се. Водата шуми отдолу, край нас се носят белите призраци на колонади, дворци и мостове. Дъждът все така ръми. Нощта забулва пътя, който ме чака. Глухо е наоколо. Само машините бучат там вътре и нечий глас сурово командува отгоре: „Avanti.“ И още, до рамото ми, горещата въздишка на Казанова.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.